

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 238)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/560)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

26.12.1996

Sayı : B.02.0.KKG/101-1130/4960

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 2/12/1996 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türkmenistan, ekonomik ve ticarî ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulan bir Devlettir. Kuşkusuz, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki Devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Söz konusu faktör hareketlerinin geliştirilmesinde çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümlü önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti arasında 17 Ağustos 1995 tarihinde Aşkabat'da "Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" imzalanmıştır.

Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere, vergileme hakkı gelir unsurları itibariyle ikâmet eden veya kaynak Devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında paylaştırılmaktadır. Böylece, Âkit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer Devlet mukimlerinin, o Devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunmakta ve teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılına çıkacak her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmeleri sağlanmaktadır. Çifte vergilendirmenin Âkit Devletlerde önlenmesi ile Türkmen yatırımcılar için Türkiye'nin, Türk yatırımcılar için ise Türkmenistan'ın daha cazip hale geleceği tabiidir.

Anlaşmanın kapsamına aldığı vergiler açısından çifte vergilendirmenin ve vergi kaçakçılığının nasıl önleneceği ve muhtelif gelir unsurlarının vergilendirilmesine ilişkin ilkeler ve düzenlemeler, ilişikte yer alan Anlaşmanın madde gerekçelerinde ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması 28 maddeden meydana gelmiştir. Ayrıca, Anlaşmanın bir cüz'ünü oluşturan 1 fıkralık bir "protokol" Anlaşma maddelerinin sonuna eklenmiştir. Anlaşma maddeleri ile Protokol fıkrasının gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir.

Madde 1. – Kişilere İlişkin Kapsam

1 inci madde hükmü gereğince bu Anlaşma Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin muki mi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, Milliyet farkı gözetilmeksizin Âkit Devletler (Türkmenistan veya Türkiye)'den birinde veya her ikisinde mukim olan kişileri kapsamına almaktadır.

Madde 2. – Kavranan Vergiler

Bu Madde, Anlaşmanın kavradığı vergilerin belirlenmesinde ve tarifinden açıklığı temin etme amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası, Anlaşmanın, ne şekilde alındığına bakılmaksızın Âkit Devletlerden herhangi birinde, politik alt bölümlerinde veya mahallî idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacağını belirtmektedir.

2 nci fıkra, gelir üzerinden alınan vergilerin kapsamını belirlemektedir.

3 üncü fıkrada, Anlaşmanın Âkit Devletlerdeki mevcut vergilerden hangilerine uygulanacağı belirtilmektedir. Anlaşma kapsamına giren vergilerin; Türkmenistan Hükümetinde, kazanç vergisi ve Türkmen vatandaşlarından, yabancılardan ve vatandaş olmayan kişilerden alınan gelir vergisi; Türkiye Cumhuriyetinde ise gelir ve kurumlar vergileri ile gelir ve Kurumlar Vergisi üzerinden alınan fon payından ibaret olduğu belirtilmiştir.

4 üncü fıkra, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınmaya başlanan ve bu vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilerin de Anlaşma kapsamına gireceğini hükme bağlamakta, ayrıca, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının, vergi mevzuatlarındaki önemli değişiklikleri birbirlerine bildirmelerini öngörmektedir.

Madde 3. – Genel Tanımlar

Bu maddede, Anlaşmada kullanılan terimlerin yorumu için gerekli genel tanımlar yer almaktadır.

Söz konusu maddede sırasıyla, "Türkiye", "Türkmenistan", "Bir Âkit Devlet", "Diğer Âkit Devlet", "Vergi", "Kişi", "Şirket", "Kayıtlı Merkez", "Vatandaş", "Bir Âkit Devletin Teşebbüsü", "Diğer Âkit Devletin Teşebbüsü" "Yetkili Makam" ve "Uluslararası Trafik" terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, Anlaşmada tanımlanmamış terimlerin, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen anlamları taşıdığı belirtilmiş ve Anlaşmada boşluk kalmaması sağlanmıştır.

Madde 4. – Mukim

Âkit Devletlerin vergileme yetkisi, Anlaşmanın birçok maddesinde doğrudan doğruya "mukim" kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzel kişilerin hangi Devletin mukimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzel kişiler arasında ayırım yapılmaksızın, Anlaşmanın amaçları bakımından; ev, ikametgâh, kayıtlı merkez, yönetim yeri ve benzer yapıda diğer herhan-

gi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi “mukim” addedilmektedir. Gelir Vergisi Kanunumuz Türkiye’de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar Vergisi Kanunumuz ise kanunî veya iş merkezi Türkiye’de bulunan kurumları tam mükellef addettiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukukumuzda tam bir paralellik sağlanmaktadır.

2 nci fıkroda, gerçek kişilerin 1 inci fıkroda belirtilen kriterler nedeniyle her iki Devletin de mukimi addedilmesi halinde, bu kişilerin hangi kıstaslar kullanılmak suretiyle yalnızca bir devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

3 üncü fıkroda ise, gerçek kişi dışında kalan kişilerin her iki Devletin de mukimi olması halinde, mukimliğin tayininde bu kişilerin kayıtlı merkezinin esas alınacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 5. – İşyeri

İşyerinin tanımına ilişkin bu madde son derece önemlidir. Bilindiği üzere, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükellefler açısından ticarî kazanç Türkiye’de elde edilmiş sayılması için, kazanç sahiplerinin Türkiye’de işyerinin bulunması veya daimi temsilci bulundurması ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır. Aynı şekilde, Anlaşmanın 7 nci maddesinde ve yalnızca işyerine atfedilebilen ticarî kazancın kaynak Devlette vergilenebileceği prensibi getirilmiştir.

6 fıkra halinde düzenlenen bu maddede, hangi durumlarda bir işyerinin oluşup oluşmayacağı hususu bütün ayrıntılarıyla açıklanmaktadır.

1 inci fıkroda, “işyeri” temininin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkroda, kapsama özellikle dahil edilen işyerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar; yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atelye, maden ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer yerlerdir.

Bu fıkroda ayrıca, süresi 45 ayı aşan bir inşaat şantiyesi, yapım, kurma veya montaj projesi veya bunlarla ilgili gözetim faaliyetlerinin bir işyeri oluşturacağı belirtilmektedir.

3 üncü fıkroda, işyeri kapsamı dışında kalan hususlar belirtilmiştir.

4 üncü fıkroda daimi temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkroya göre, bir kişi teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa, bu faaliyetler 3 üncü fıkroda belirtilenlerle sınırlı olmadıkça, temsil ettiği teşebbüs bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir.

Anlaşmada işyeri ve daimi temsilci ayrı ayrı maddelerde düzenlenmeyip, her ikisi de “işyeri” maddesinde düzenlendiğinden, bu fıkra hükmüyle, Gelir Vergisi Kanununun dar mükelleflerin ticarî kazançlarının Türkiye’de vergilendirilmesine imkân tanıyan daimi temsilcilğe ilişkin hükümleri Anlaşmaya yansıtılmış olmaktadır.

5 inci fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette, işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyoncu veya bağımsız statüye sahip bir acente vasıtasıyla yürütülmesi halinde işyerinin var sayılmayacağını öngörmektedir. Bununla birlikte söz konusu acentenin, faaliyetlerini tamamen veya kısmen bu teşebbüs adına yürütmesi halinde bu fıkroda belirtilen anlamda bağımsız statüde bir acente olarak kabul edilmeyeceği belirtilmektedir.

6 ncı fıkroda ise, iki ayrı Âkit Devlette mukim olan şirketlerin birbirlerini kontrol etmesinin, bunlardan herhangi birinin diğeri için bir işyeri oluşturmayacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 6. – Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelir

Bu madde yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerden kaynaklanacak her türlü gelir unsurunu (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir) da kapsama dahil edilmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası ile gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirin vergileme hakkı, gayrimenkulün bulunduğu Âkit Devlete bırakılmaktadır.

2 nci fıkra, "gayrimenkul varlık" temininin tanımına ilişkindir.

3 üncü fıkrada, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımı, kiralanması veya başka bir suretle kullanımından elde edilen gelire 1 inci fıkra hükmünün uygulanacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada ise, 1 ve 3 üncü fıkra hükümlerinin, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkullerden elde edilen gelire de uygulanacağı öngörülmektedir.

Madde 7. – Ticarî Kazançlar

Maddenin 1 inci fıkrası, ticarî kazancın vergilendirilmesindeki genel prensibi açıklamaktadır. Buna göre, ticarî kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecek, ancak faaliyetin diğer Âkit Devlette bir işyeri vasıtasıyla yürütülmesi halinde, kazancın, sadece bu işyerine atfedilebilen kısmı diğer Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkra, işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslara ilişkindir. Buna göre, işyeri bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzer teşebbüslerin benzer koşullarda elde etmesi gereken kazanç, sözkonusu işyerine atfedilecektir. Böylece, işyeri-merkez ilişkilerinde emsaline göre yüksek veya düşük fiyatlandırmaya gidildiğinde olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesiyle yeni bir vergi matrahı belirlenecek ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkra, işyeri kazancının belirlenmesi sırasında hangi tür giderlerin indirilebileceğine ilişkindir.

4 üncü fıkra, teşebbüs adına sadece mal ve ticarî eşya alımında bulunan işyerine, bu faaliyeti dolayısıyla kazanç atfedilemeyeceğine ilişkindir.

5 inci fıkra, ticarî kazancın, Anlaşmanın diğer maddelerinde belirtilen gelir unsurlarını da kapsamına alması halinde ilgili madde hükümlerini saklı tutmaktadır.

Madde 8. – Deniz, Hava ve Kara Taşımacılığı

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette uluslararası trafik kapsamına giren türden gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden sağladığı kazançların, yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Diğer bir ifade ile bu tür kazançlar kaynak Devlette vergiden istisna edilmektedir.

2 nci fıkrada, uçakların veya gemilerin uluslararası trafikte işletilmesinden elde edilen kazançların, arızı olarak konteynerlerin kullanımından, bakımından veya kiralanmasından elde edilen kazançları da kapsayacağı öngörülmektedir.

3 üncü fıkrada, 1 inci ve 2 nci fıkrada benimsenen prensibin, ortaklık, bağlı işletme veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlar için de geçerli olduğu hükme bağlanmıştır.

Madde 9. – Bağımlı Teşebbüsler

Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 15, 16 ve 17 nci maddelerinde düzenlenen örtülü kazanç ve örtülü sermaye ile ilgili olan bu maddede, bağımlı teşebbüslerin, bağımsız teşebbüslere oranla farklı ticarî ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönelmeleri halinde Âkit Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkra, bağımlı teşebbüslerin gerekli itinaayı göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olan fiyatlardan sapmaları halinde, vergi kaybına uğrayan Âkit Devlete ek vergi alma hak-

kını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda diğer Devletin, kendi mükellefi olan bağımlı teşebbüs için yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkrada düzenlenmiştir.

Madde 10. – Temettüler

1 inci fıkra, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgili olup, temettü gelirinin esas itibarıyla temettü gelirini elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilmesini öngörmektedir.

2 nci fıkra, temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu, yani temettülerin doğduğu Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Ancak, temettü elde eden temettünün gerçek lehtarı ise alınacak vergi gayrisafi temettü tutarının % 10'unu aşamayacaktır.

3 üncü fıkrada “temettü” teriminin tanımı yapılmaktadır.

4 üncü fıkrada, işyeri kazancının 7 nci madde (Ticari Kazançlar) çerçevesinde vergilendirildikten sonra, kalan kazanç üzerinden maddenin 2 nci fıkrasına göre de vergilendirilebileceği öngörülmektedir. Bu fıkra, Gelir Vergisi Kanunumuzun 94 üncü maddesinin 6/(b) bendiyle paralellik arz etmektedir.

5 inci fıkra, temettü lehdarının, temettüyü dağıtan şirketin mukim olduğu Âkit Devlette bir işyerine sahip olması ve elde ettiği temettülerle bu işyeri arasında önemli bir bağ bulunması halinde, sözkonusu temettülerin bu madde çerçevesinde vergilendirilmeyeceğini öngörmektedir. Bu gibi hallerde, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

6 ncı fıkra, bu maddenin 4 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devletin, kendisinden kazanç veya gelir elde eden ve diğer Âkit Devletin mukimi olan bir şirketin dağıttığı temettüler üzerinden veya dağıtmadığı kazançlardan herhangi bir vergi alamayacağını öngörmektedir. Böylece, kaynak Devletin vergileme yetkisi kurum kazancına uygulanmakta, ancak bu kurumdan kâr payı elde eden kişilere doğru bir genişlemeye müsaade edilmemektedir. Fıkrada ayrıca, temettünün, kazanç veya gelirin elde edildiği Devletin mukimlerine ödenmesi ve bu kazanç veya gelirin elde edildiği Devletteki işyeri ile temettü elde edilmiş olayı arasında önemli bir bağ bulunması hallerinin kaynak Devlette vergilendirmeme prensibine istisna teşkil ettiği belirtilmektedir.

Madde 11. – Faiz

1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesindeki genel ilkeyi belirlemektedir. Buna göre, faizi vergilendirme hakkı lehdarın mukim olduğu Âkit Devlete ait olmaktadır.

2 nci fıkrada, faizlerin doğduğu Devlete, faizin gayrisafi tutarı üzerinden azami % 10 vergi alma hakkı tanınacağı ayrıca bu sınırlamanın uygulama şeklinin karşılıklı anlaşmayla belirleneceği öngörülmektedir.

3 üncü fıkra, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümetine ödenen faizlerin karşılıklı olarak vergiden muaf tutulmasına ilişkindir. Ayrıca, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Türkmenistan Merkez Bankasına ödenen faizler de karşılıklı olarak vergiden muaf tutulmuştur.

4 üncü fıkrada, “faiz” teriminin kapsamı belirlenmiştir.

5 inci fıkra, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen faizlerin bu maddede yer alan indirimli vergi oranına göre değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde hükümlerine göre vergilendirileceğini öngörmektedir.

6 ncı fıkra, faiz gelirlerinin hangi durumda bir Âkit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, faiz ödeyenin Devlet, politik alt bölüm, mahallî idare, mukim veya bu Devlette bulunan bir işyeri olması halinde, sözkonusu faizin bu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7 nci fıkra, faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre muvazaa yapabilecek kişiler aralarında özel ilişki bulunan faiz ödeyicisi ile faiz lehdarı veya her ikisiyle bir başka kişi olarak belirtilmektedir. Muvazaa durumu ise, özel ilişkinin olmadığı hallerde, kişiler arasında karşılaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu durumda fazla kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi olan bir faiz olarak nitelendirilmeyip, Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak Âkit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12. — Gayrimaddî Hak Bedelleri

1 inci fıkra, vergilemedeki genel ilkeyi belirlemekte ve vergileme hakkını ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanımaktadır.

2 nci fıkra hükmü, gayrimaddî hak bedellerinin elde edildiği Devlete de % 10'u aşmayacak şekilde vergi alma hakkı tanımaktadır.

3 üncü fıkra, gayrimaddî hak bedellerinin tanımı ile ilgilidir.

3 üncü fıkrada, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen gayrimaddî hak bedellerinin indirimli vergi oranına göre değil, ticarî kazançla ilişkin 7 nci madde hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmektedir.

5 inci ve 6 nci fıkralarda, faizde olduğu gibi gayrimaddî hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceğine ilişkin özel hükümler yer almaktadır.

Madde 13. — Sermaye Değer Artış Kazançları

1 inci fıkrada, 6 nci maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu varlıkların bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

2 nci fıkrada, bir işyerinin aktifine dahil olan veya serbest meslek faaliyetinin icrasında kullanılan sabit yere ait menkul fıkraların elden çıkarılmasından doğan kazançların, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkrada, bir Âkit Devlet mukimince uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtaları ile bunların işletilmesine tahsis edilen menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, yalnızca gemi, uçak veya kara nakil vasıtaları işleten teşebbüsün mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

4 üncü fıkrada, bu maddenin diğer fıkralarında sayılanların dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu varlıkları elden çıkaranların mukim olduğu Âkit Devlette; sözkonusu varlıkların iktisap tarihinden itibaren bir yıl içinde elden çıkarılmasından doğan değer artış kazançlarının ise gelirin elde edildiği kaynak Devlette vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

Madde 14. — Serbest Meslek Faaliyetleri

Maddenin 1 inci fıkrasında, serbest meslek kazançlarının, kazancı elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceği; ancak diğer Âkit Devlette bulunan bir sabit yer kullanarak icra edilen serbest meslek faaliyetlerinden veya bu diğer Devlette ilgili malî yıl içinde başlayan veya sona eren herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 günü aşan faaliyet icrasından elde edilen kazancın, kaynak Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada, "serbest meslek faaliyetleri" teriminin tanımı yapılmaktadır.

Madde 15. — Bağımlı Faaliyetler

1 inci fıkrada, bağımlı faaliyetlerin vergilendirilmesine ilişkin genel kural belirtilmektedir. Buna göre, hizmetin diğer Devlette ifa edilmemesi şartıyla, bir Âkit Devlet mukimince elde edilen ücretler mukim olunan Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde,

belli şartlarla kaynak Devlete de vergileme yetkisi tanınabilecektir. Ancak sözkonusu kural, bu Anlaşmanın 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Diğer bir ifadeyle, yönetim kurulu üyeleri, emekliler, kamu görevlileri, öğretmenler ve öğrenciler 15 inci maddeye göre değil, kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkrada, ücretin sadece mukim Devlette vergilendirilmesi için hangi şartların bir arada aranması gerektiği belirtilmektedir. Kaynak Devletin vergileme yapabilmesi için, öngörülen bu şartlardan birinin ihlali yeterlidir. Bir başka ifadeyle, diğer Devlette hizmet ifa eden bir Âkit Devlet mukiminin bu Devlette bir malî yıl içinde başlayan veya sona eren herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 günden fazla kalması veya ücret ödenmesinin bu diğer Devletin mukimi olan bir işveren tarafından veya onun adına yapılması ya da sözkonusu ödemenin, işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu işyerinden veya sabit yerden yapılması durumunda, elde edilen ücretler kaynak Devlette vergilendirilecektir.

3 üncü fıkrada, bir Âkit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarında çalışan personelin bu sıfatları dolayısıyla elde ettikleri gelirlerin, bu gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işleten teşebbüsün mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

Madde 16. – Müdürlere Yapılan Ödemeler

1 inci fıkrada, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemelerin; bu diğer Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

Madde 17. – Sanatçı ve Sporcular

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet mukimi olan sanatçı ve sporcuların işgal konuları ile ilgili şahsî faaliyetlerinden dolayı diğer Âkit Devlette elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri diğer Âkit Devlette vergilendirileceğini hükmü bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetleri ile bağımlı faaliyetleri düzenleyen 14 ve 15 inci madde hükümleri sanatçı ve sporcular açısından geçerli olmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

2 nci fıkrada organizatörlerle ilgili olup, sanatçı ve sporcuların işgal konularıyla ilgili faaliyetlerden doğan gelirin, sanatçı veya sporcuların kendilerine değil de bir başka gerçek veya tüzelkişiyeye yönelmesi halinde, vergilemenin, faaliyetin icra edildiği Devlette yapılacağını öngörmektedir. Ancak böyle bir durumda, ticarî kazançların, serbest meslek kazançlarının ve ücretlerin vergilendirilmesini düzenleyen bu Anlaşmanın 14 ve 15 inci madde hükümleri dikkate alınmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlette icra edilen ve diğer Âkit Devletin kamusal fonlarından önemli ölçüde desteklenen sanatsal ve sportif faaliyetlerden elde edilen gelire 1 ve 2 nci fıkra hükümlerinin uygulanmayacağını, öngörmektedir.

Madde 18. – Emekli Maaşları

Madde, geçmiş hizmetler karşılığında ödenen emekli maaşları ve benzeri ödemelerin, bunları elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükmünü öngörmektedir.

Madde 19. – Kamu Görevleri

1 inci fıkrada, emekli maaşları da dahil olmak üzere kamu hizmeti karşılığında yapılan ödemelerin, yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

2 nci fıkrada ise, kamu iktisadî kuruluşlarında çalışanlar açısından bu madde hükmünün değil, 15, 16 ve 18 inci madde hükümlerinin geçerli olacağı öngörülmektedir.

Madde 20. – Öğretmenler ve Öğrenciler

1 inci fıkra, öğrenci ve stajyerlerin öğrenim veya meslekî eğitimde buldukları Devlette yararlanacakları vergi istisnalarının sınırları belirlemektedir.

Buna göre öğrenci ve stajyerler, yalnızca geçim, öğrenim veya meslekî eğitim masraflarını karşılamak üzere buldukları Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler dolayısıyla, öğrenim gördükleri veya staj yaptıkları Devlette vergiye tabi tutulmayacaklardır.

2 nci fıkrada, öğrenci ve stajyerler için öngörülen hükme benzer bir hüküm öğretmen ve öğretim üyeleri için de öngörülmektedir. Buna göre, öğretmen ve öğretim üyelerinin iki yılı aşmayan bir süre içinde, diğer Devlette yapmış oldukları öğretim veya araştırma karşılığında elde ettikleri gelirlerin bu Devlette vergiden istisna edileceği hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkrada, 2 nci fıkra hükümlerinin, yalnızca kamu menfaatine yönelik olması halinde uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 21. — Diğer Gelirler

Bu maddede, nerede doğarsa doğsun bir Âkit Devlet mukimi tarafından elde edilen ve Anlaşmanın bundan önceki maddelerinde kavranmayan gelir unsurlarının, geliri elde eden kişinin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 22. — Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi

Madde, çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması ile ilgilidir.

1 inci fıkrada, bir Âkit Devlet mukiminin, bu Anlaşma hükümleri çerçevesinde diğer Âkit Devlette vergilendirilebilir bir gelir elde etmesi durumunda, sözkonusu geliri ilk bahseden Devletin 2 nci ve 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, vergiden istisna edeceği belirtilmektedir.

2 nci fıkrada, bir Âkit Devlet mukiminin, bu Anlaşmanın 10, 11 ve 12 nci maddeleri çerçevesinde, diğer Âkit Devlette vergilendirilebilir bir gelir elde etmesi durumunda, sözkonusu gelire isabet eden vergiden diğer devlette ödenen vergiye eşit bir miktarının mahsup edilebileceği, öngörülmektedir.

Madde 23. — Ayrım Yapılmaması

Maddenin 1 inci fıkrasında, bir Âkit Devlet vatandaşının, diğer Âkit Devlette, o Devletin aynı koşullara sahip vatandaşına kıyasla daha değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacağı öngörülmektedir. Aynı hüküm, Âkit Devletlerden birinin ve ya her ikisinin mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2 nci fıkrada, teşebbüsleri diğer Devlette sahip oldukları işyerlerinin, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine kıyasla daha ağır bir vergilemeye tabi tutulmayacakları öngörülmektedir.

3 üncü fıkrada, 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 nci fıkrası hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlet mukimine, faiz, gayrimaddî hak bedeli ve diğer ödemelerde bulunması halinde, teşebbüsün vergiye tabi kârı saptanırken, bu ödemeler aynı koşullarda ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi indirileceği belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada, ayırım yapmama prensibinin, bir Âkit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen ya da tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen diğer Âkit Devlet teşebbüsleri için de geçerli olduğu belirtilmektedir. 5 inci fıkrada, Âkit Devletlerin kendi mukimlerine uyguladıkları şahsî indirimler ile vergi ve matrah indirimlerini, diğer Devletin mukimlerine de uygulamak zorunda olmadıkları belirtilmiştir.

Madde 24. — Karşılıklı Anlaşma Usulü

Maddenin ilk iki fıkrası, bir Âkit Devlet mukiminin, taraf Devletlerden herhangi birinin veya her ikisinin işlemlerinin, kendisi açısından bu Anlaşma hükümlerine uygun olmayan sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine varması halinde sorunun nasıl çözümleneceğini hükme bağlamaktadır. Ayrıca sözkonusu müracaatın, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen süre içinde yapılması belirtilmektedir.

1 inci fıkraya göre bu kişi durumunu Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, mukimi olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arzedebilecektir. Ancak bu kişi, durumunun 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun olması halinde, vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına bu Devletin iç mevzuatında öngörülen süreler içinde başvurabilecektir.

2 nci fıkraya göre, kendisine başvuruda bulunulan yetkili makamın sorunu kendisinin çöze-mezse, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret gösterecektir.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, yetkili makamların bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulan-masından kaynaklanan sorunların çözümü için karşılıklı anlaşma usulünü kullanabilecekleri, 4 ün-cü fıkrada ise karşılıklı anlaşmanın ne şekilde yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 25. – Bilgi Değişimi

Bu Anlaşmanın tam anlamıyla uygulanabilmesi için iki Âkit Devletin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu maddede, Âkit Devletlerin hangi hal-lerde ve bilgi değişiminde bulunacakları, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği ve bilgi de-ğişiminin sınırları ele alınmıştır.

Madde 26. – Diplomat Hüviyetindeki Memurlar ve Konsolosluk Memurları

Bu maddede, diplomatlar ve konsolosluk memurlarının Devletler hukukunun genel kuralları-na ve özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları vergi ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceği belirtilmektedir.

Madde 27. – Yürürlüğe Girme

Bu maddenin 1 ve 2 nci fıkralarında Anlaşmanın ne zaman yürürlüğe gireceği ve vergiler açı-sından ne zaman hüküm ifade edileceği belirtilmiştir. Buna göre Anlaşma, Âkit Devletlerin herbi-rinin, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli işlemlerin tamamlanmasını, diğerine bildirmesini müteakip, bu bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girecek ve hükümleri; kay-nakta tevkifat suretiyle ödenen vergiler için Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayı-nın birinci günü veya daha sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için; bu vergilerin dışında kalan vergiler için ise Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme dönemleri için uygulanacaktır.

3 üncü fıkrada ise bu maddenin önceki hükümlerine bakılmaksızın 5 inci maddenin 2 nci fık-rasının g) bendi hükümlerinin, Anlaşmanın imza edilmesinden sonra elde edilen gelirler üzerinden alınan vergilere de uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 28. – Yürürlükten Kalkma

Maddede, Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağı belirtilmekte ve Âkit Devlet-lerden herbirinin bu Anlaşmayı yürürlüğe girdiği tarihi izleyen beş yıllık bir sürenin bitiminden sonra fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebileceği ve fesih hâlinin her iki Dev-lette hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edileceği açıklanmaktadır.

PROTOKOL HÜKÜMLERİNİN GEREKÇESİ

Anlaşmanın bir bölümünü oluşturan ve Anlaşma maddelerinin sonunda yer alan Protokol 1 fıkradan ibaret olup, Anlaşmanın 24 üncü maddesi ile ilgilidir.

Türkmenistan'ın Hizmet Ticareti Genel Anlaşmasına katılması halinde, bu Anlaşmanın XXII nci maddesinin (Danışma) 3 üncü fıkrasının amaçları yönünden; Âkit Devletlerin, bu fıkra ile bağ-lı kalmaksızın, bir tedbirin bu Anlaşma kapsamında yer alıp almadığı konusundaki her türlü ihtila-fı, her iki Âkit Devletin de rızası olması koşulu ile, bu fıkrada belirlendiği şekilde, Hizmet Ticare-ti Konseyine götürebilecekleri öngörülmektedir. Ayrıca, bu fıkranın yorumu ile ilgili her türlü te-

reddüttün, 24 üncü maddenin 3 üncü fıkrasına göre çözümleneceği veya bu yönetime göre uzlaşmanın sağlanamaması halinde ihtilafın, her iki Âkit Devletin de kabul ettiği diğer herhangi bir yönetime göre çözümleneceği ifade edilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 11560

Karar No. : 82

31.1.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 26.12.1996 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 3.1.1997 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 30.1.1997 tarihinde yaptığı 39 uncu Birleşiminde, Hükümeti temsilen Çevre Bakanı başkanlığında, Dışişleri ve Maliye Bakanlıkları ile Hazine Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, çağdaş dünyanın en önemli özelliklerinden biri, ülkeler arasındaki mal, sermaye ve emek akışının giderek yoğunlaşması nedeniyle ortaya çıkan ekonomiler arası etkileşimdir. Yabancı sermayeli şirketlerin kuruluşu, holdinglerin bünyelerindeki şirketleri dünyanın dört bir tarafına yayması, şirketlerin yabancı ülkelerde şube oluşturmaları, alacaklı ve borçlusu farklı ülkelerde bulunan kredi ilişkilerinin yoğunlaşması gibi hususlar sermayenin sınır ötesi hareketlerinden kaynaklanmaktadır. Kişi ve kuruluşların birden fazla devlette gelir elde etmeleri dolayısıyla, gelirlerden kaynaklanan verginin hangi devlette vergilendirileceğinin önemli bir sorun olarak ortaya çıkması da bu tablonun doğal sonucudur.

Türkmenistan Hükümeti, ekonomik ve ticarî ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulanan bir devlettir. Türkiye Cumhuriyeti ile Türkmenistan arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Sözkonusu faktör hareketlerinin geliştirilmesinde, çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü bu nedenle önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan arasında 17 Ağustos 1995 tarihinde Aşkabat'ta "Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" ve Eki Protokol imzalanmıştır.

Anlaşma ile; vergileme hakkının gelir unsurları itibarıyla ikâmet veya kaynak devletlerden birine bırakılması, bu mümkün olmazsa iki devlet arasında paylaşılması suretiyle kişilerin aynı gelir veya servet üzerinden iki devlette birinden vergilendirilmesinin önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu suretle, karşılıklı olarak her iki ülke, Âkit Devlet yatırımcıları için daha güvenli ve cazip hale gelecek, dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti ile Türkmenistan arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketleri gelişecek, bu durum her iki ülkenin de refahına katkıda bulunacaktır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

– Vergi kanunlarına istisna getiren ve malî hükümler taşıyan uluslararası anlaşmaların; esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilmesinin, teamüle ve mevzuatta uygun olmadığı, vergi kanunlarının görüşülmesinde esas komisyon olan Komisyonumuzun, bu kanunlara istisna getiren kanunlarda tali komisyon olmasının kanunların bütünlüğünü bozucu ve çelişkili nitelikte olduğu,

– Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak anlaşmaların sunuş yazılarını hazırlama görevinin, 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanun gereğince Dışişleri Bakanlığına verildiği, sözkonusu an-

laşmaların yerine aynı Kanun hükümleri uyarınca Dışişleri Bakanlığınca yürütüldüğü, içeriğinin ise ilgili kurum veya kuruluşca hazırlandığı, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti adına yapılan anlaşmaları milletlerarası kurullarda tescil ettirmek ve yapılmış veya yapılacak anlaşmaların resmî sicilini tutmakla da Dışişleri Bakanlığının görevlendirildiği, dış siyasetin gereği olarak, dış ilişkilerle ilgili konularda bütünlük sağlamak açısından, sözkonusu anlaşmalarda Dışişleri Komisyonunun esas komisyon olarak değerlendirilmesi, konunun içeriği ile ilgili komisyonun ise tali komisyon olması, ancak tali komisyonun mutlaka görüş beyan etmesinin de zorunlu hale getirilmesi gerektiği.

Şeklinde görüşler dile getirilmiştir.

Diğer taraftan, kamu harcama veya gelirlerinde artış veya azalış gerektiren kanun tasarı veya tekliflerinin veyahut sadece belli maddeleri bu niteliği taşıyan tasarı veya tekliflerin, Komisyonumuza tali komisyon olarak havale edilmiş olsalar dahi, bu konuya ilişkin mütalaamızın mutlak surette alınmasının gerektiği, ayrıca tali komisyonlara görüş bildirme zorunluluğu ile İçtüzükte öngörülen görüş bildirme süresine biraz daha esneklik kazandıracak, İçtüzük değişikliklerine gidilmesinde yarar bulunduğu ifade edilmiştir.

Yukarıda özetlenen görüşmeler sonucunda, tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının; sözkonusu anlaşma ve Eki Protokolün onaylanmasının uygun bulunmasına dair 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>İ. Ertan Yülek</i>	<i>Mustafa Çiloğlu</i>
Adana	Burdur
Bu Raporun Sözcüsü	Üye
<i>Azmi Ateş</i>	<i>İlhan Aküzüm</i>
İstanbul	Ankara
Üye	Üye
<i>Alaattin Sever Aydın</i>	<i>Necmi Hoşver</i>
Batman	Bolu
Üye	Üye
<i>Nevfel Şahin</i>	<i>Aslan Polat</i>
Çanakkale	Erzurum
Üye	Üye
<i>Hüseyin Yayla</i>	<i>Algan Hacaloğlu</i>
Hatay	İstanbul
Üye	Üye
<i>Turhan Arıncı</i>	<i>Zeki Karabayır</i>
İzmir	Kars
Üye	Üye
<i>Fethi Acar</i>	<i>Nurettin Kaldırımçı</i>
Kastamonu	Kayseri
Üye	Üye
Mustafa Ünalı	<i>Mehmet Ali Yavuz</i>
Konya	Konya

İmzada bulunamadı.

Üye
Nezir Aydın
Sakarya
Üye
Kemalettin Göktaş
Trabzon

Üye
Musa Uzunkaya
Samsun
Üye
Yıldırım Aktürk
Uşak

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/560

Karar No. : 57

21.2.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 20 Şubat 1997 tarihli 9 uncu Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesini önleme amacını taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun bulunarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Sözcü
Cefî Jozef Kamhi
İstanbul
Üye
Mehmet Sağdıç
Ankara
Üye
Ali Rahmi Beyreli
Bursa
Üye
Bülent Akarcalı
İstanbul
Üye
Hüseyin Kansu
İstanbul
Üye
Haluk Yıldız
Kastamonu
Üye
Abdullah Gencer
Konya

Kâtip
Cevdet Akçalı
Adana
Üye
Arif Ahmet Denizolgun
Antalya
Üye
Hikmet Çetin
Gaziantep
Üye
Hasan Tekin Enerem
İstanbul
Üye
Osman Yumakoğulları
İstanbul
Üye
Cemaî Özbilen
Kırklareli
Üye
Yaşar Canbay
Malatya

Üye
Enis Sütlün
Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 17 Ağustos 1995 tarihinde Aşkabat'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" ve eki Protokolün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

Prof. Dr. T. Çiller

Devlet Bakanı

N. Ercan

Devlet Bakanı

I. Saygın

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

N. K. Zeybek

Devlet Bakanı

M. S. Ensarioğlu

Devlet Bakanı

B. Aksoy

Devlet Bakanı

H. U. Söylemez

Devlet Bakanı

A. Yılmaz

Devlet Bakanı

B. Şeker

Adalet Bakanı

Ş. Kazan

İçişleri Bakanı

M. Akşener

Millî Eğitim Bakanı

Prof. Dr. M. Sağlam

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyşleri Bakanı

M. Demirci

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Kültür Bakanı

İ. Kahraman

Orman Bakanı

M. H. Dağlı

Devlet Bakanı

F. Adak

Devlet Bakanı

Doç. Dr. A. Gül

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Tekir

Devlet Bakanı

M. Altınsoy

Devlet Bakanı V.

A. Gül

Devlet Bakanı

A. C. Tunç

Devlet Bakanı

G. Dağdaş

Devlet Bakanı

T. R. Güneri

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Günbey

Devlet Bakanı

Dr. A. Demircan

Millî Savunma Bakanı

T. Tayan

Maliye Bakanı

Doç. Dr. A. Şener

Bay. ve İskân Bakanı

C. Ayhan

Ulaştırma Bakanı

Ö. Barutçu

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

N. Çelik

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. R. Kutan

Turizm Bakanı

B. Yücel

Çevre Bakanı

M. Z. Tokar

DIŐIŐLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TÜRKMENİSTAN
HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE
ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME
ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
TÜRKMENİSTAN HÜKÜMETİ

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen ve iki ülke arasındaki ekono-
mik işbirliğini teşvik eden bir Anlaşma yapmak isteğiyle

AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR :

Madde 1

KİŞİLERE İLİŞKİN KAPSAM

Bu Anlaşma, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, hangisinde ne şekilde alındığına bakılmaksızın, bir Âkit Devlette veya politik
alt bölümlerinde ya da mahallî idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlara uygulanan
vergiler ile sermaye kıymet artışları üzerinden uygulanan vergiler de dahil olmak üzere, toplam ge-
lir veya gelirin unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edile-
cektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle :

a) Türkiye'de :

i) gelir vergisi;

ii) kurumlar vergisi;

iii) gelir vergisi ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payı;

(Bundan böyle "Türk Vergisi" olarak bahsedilecektir.)

b) Türkmenistan'da :

i) kazanç (gelir) vergisi;

ii) Türkmen vatandaşlarından, yabancılardan ve vatandaş olmayan kişilerden alınan gelir ver-
gisi;

(Bundan böyle "Türkmen Vergisi" olarak bahsedilecektir.)

4. Bu Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave ola-
rak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde
benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Âkit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatla-
rında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, metin aksini öngörmedikçe :

a) i) “Türkiye” terimi, Türkiye’nin sahip olduğu egemenlik alanını, karasularını, aynı zamanda uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların işletilmesi ve korunması amacıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

ii) “Türkmenistan” terimi, Türkmenistan’ı ifade eder. Coğrafi anlamda kullanıldığında, “Türkmenistan” terimi; Türkmenistan’ın uluslararası hukuka göre egemenlik haklarını ve yargı yetkisini kullanabileceği ülke topraklarını, karasularını, ekonomik bölge ve kıta sahanlığını kapsamına alır.

b) “Bir Âkit Devlet” ve “diğer Âkit Devlet” terimleri, metnin gereğine göre, Türkiye veya Türkmenistan anlamına gelir;

c) “Vergi” terimi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde kavranan vergiler anlamına gelir;

d) “Kişi” terimi, bir gerçek kişiyi, bir şirketi ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsamına alır;

e) “Şirket” terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir.

f) “kayıtlı merkez” terimi, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre tescil edilen kanuni ana merkez anlamına gelir.

g) “Vatandaş” terimi :

i) Bir Âkit Devletin vatandaşlığına sahip herhangi bir gerçek kişiyi;

ii) Bir Âkit Devlette yürürlükte olan mevzuata göre kişilik kazanan herhangi bir hükmi şahsı, ortaklığı veya derneği ifade eder.

h) “Bir Âkit Devletin teşebbüsü” ve “diğer Âkit Devletin teşebbüsü” terimleri sırasıyla, bir Âkit Devlet mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs ve diğer Âkit Devlet mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs anlamına gelir;

i) “Yetkili makam” terimi :

i) Türkiye’de, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini; ve

ii) Türkmenistan’da, Ekonomi ve Maliye Bakanını ve Türkmenistan Devlet Başmüfettişliği veya bunların yetkili temsilcisini

ifade eder;

j) “Uluslararası trafik” terimi, bir Türk veya Türkmen teşebbüsü tarafından, yalnızca Türkiye veya Türkmenistan sınırları içinde bulunan yerler arasında yapılan gemi, uçak veya kara nakil vasıtası taşımacılığı hariç olmak üzere, gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder.

2. Bir Âkit Devletin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmada tanımlanmamış her terim, Anlaşmaya konu teşkil eden vergilerin yer aldığı Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşır.

Madde 4

MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, “bir Âkit Devletin mukimi” terimi, o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgâh, kayıtlı merkez, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefi olan kişi anlamına gelir. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir nedeniyle vergiye tabi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi, her iki Âkit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki kurallara göre belirlenecektir :

a) Bu kişi, daimi olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi, kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir (hayati menfaatlerin merkezi);

b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir;

c) Eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Âkit Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi vatandaşı bulunduğu Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir;

d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya her iki Devletin de vatandaşı değilse, Âkit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Âkit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi kayıtlı merkezinin bulunduğu Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir.

Madde 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından “işyeri” terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. “İşyeri” terimi özellikle şunları kapsamına alır :

a) Yönetim yeri;

b) Şube;

c) Büro;

d) Fabrika;

e) Atelye;

f) Maden ocağı, petrol veya doğalgaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer, ve

g) Kırkbeş ayı aşan bir süre devam eden bir inşaat şantiyesi, yapım, kurma veya montaj projesi veya bu faaliyetlerle ilgili gözetim faaliyetleri, Bir şantiye, hazırlık çalışmaları dahil olmak üzere, müteahhidin inşaatta çalışmalarına başladığı tarihten itibaren oluşur.

3. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, “işyeri” teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir :

a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca teşebbüse ait malların veya ticarî eşyanın depolanması, teşhiri ve teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal veya ticarî eşya stoklarının yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işlettirilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticarî eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca (a) ila (e) bentlerinde bahsedilen faaliyetlerin bir veya birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

4. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, bir kişi -5 inci fıkranın uygulanacağı bağımsız nitelikteki acente dışında- diğer Âkit Devletin bir teşebbüsü adına hareket ediyorsa ve eğer;

a) Bu kişinin, 3 üncü fıkrada belirtilen ve işe ilişkin sabit bir yerden yürütüldükleri takdirde bu sabit yeri sözkonusu fıkra hükmü çerçevesinde işyeri haline getirmeyecek faaliyetlerle sınırlı olması şartıyla, o Devlette teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa; veya

b) Böyle bir yetkisi olmamasına rağmen, teşebbüs adına düzenli olarak sevk ettiği mallardan veya ticarî eşyadan ilk bahsedilen Devlette mutaden mal veya ticarî eşya stoku bulundursa;

Bu teşebbüs, ilk bahsedilen Âkit Devlette bu kişinin gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir işyerine sahip kabul edilecektir.

5. Bir Âkit Devlet teşebbüsü, diğer Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, bir genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Âkit Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır. Bununla birlikte, sözkonusu acentenin, faaliyetlerini tamamen veya kısmen bu teşebbüs adına hasretmesi halinde bu fıkrada belirtilen anlamda bağımsız statüde bir acente olarak kabul edilmeyecektir.

6. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Âkit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticari faaliyette bulunan bir şirketi (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse, bu şirketlerden herhangi bir diğeri için bir işyeri oluşturmayacaktır.

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, sözkonusu varlığın bulunduğu Âkit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim, her halükârda, gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan hayvanları ve araçları (balık üretim ve yetiştiriciliği dahil) özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında

doğan sabit ya da değişken ödemeler üzerindeki hakları kapsayacak, gemiler, vapurlar, uçaklar ve kara nakil vasıtaları gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

TİCARÎ KAZANÇLAR

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticarî faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazançları diğer Devlette, yalnızca bu işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsü diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğunda, bu işyerine her iki Âkit Devlette de, eğer bu işyeri, aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan, tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız nitelik kazansaydı, ne kazanç elde edecek ise, aynı miktarda bir kazanç atfedilecektir.

3. Bir işyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticarî eşya satın alınması dolayısıyla hiç bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığıında, o maddelerin hükümleri bu maddé hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

DENİZ, HAVA VE KARA TAŞIMACILIĞI

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün, uluslararası trafikte gëmi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden diğer Âkit Devlette elde ettiği kazanç, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

2. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, bir Âkit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gëmi veya uçak işletmeciliğinden elde ettiği kazanç, 1 inci fıkrada belirtilen kazançların yanısıra, arızı olarak elde edilen konteynerlerin kullanımı, bakımı veya kiralanmasından elde edilen kazançları da kapsamına alacaktır.

3. Bu Anlaşmanın 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri, aynı zamanda bir ortaklığa, bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Âkit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığıında, veya

b) Aynı kişiler, doğrudan veya dolaylı olarak bir Âkit Devlet teşebbüsünün ve diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında

ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticarî ve malî ilişkilerde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, bu teşebbüslerden birisinde olması gereken, fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenir ve buna göre vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devletin kendi teşebbüslerinden birinin kazancına dahil ettiği ve vergilediği kazanç, diğer Âkit Devlette vergilendirilen bu diğer Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda, bu ilk bahsedilen Devletin teşebbüsünün dahil ettiği kazanç, bildirilen kazanç olmayıp bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler gözönünde tutularak, sonradan bu ilk bahsedilen Devletçe yürütülen hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzenlemenin haklı olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumdadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Âkit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

Madde 10

TEMETTÜLER

1. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu temettüler, aynı zamanda ödemeyi yapan şirketin mukimi olduğu Âkit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir, ancak temettü elde eden, temettünün gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi, gayrisafi temettü tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu sınırlamaların uygulama şeklini karşılıklı anlaşma ile belirleyeceklerdir.

Bu fıkra, içinden temettü ödemesi yapılan kazançlar yönünden şirketin vergilendirilmesini etkilemeyecektir.

3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazançta katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanı sıra dağıtım yapan şirketin mukimi olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer şirket haklarından elde edilen gelirler ile yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri kapsar.

4. Diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunan bir Âkit Devlet şirketinin kazancı, bu işyerinin bulunduğu Âkit Devlette 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden de, bu maddenin 2 nci fıkrasına uygun olarak vergilendirilebilir.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan temettü lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu temettü elde edilmiş olayı ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bu maddenin 4 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimi olan bir şirket, diğer Âkit Devlette kazanç veya gelir elde ettiğinde, bu diğer Devlet bu şirket tarafından

ödenen temettüleri üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Bunun istisnasını, sözkonusu temettülerin bu diğer Devletin mukimlerinden birine ödenmesi veya temettü elde edilme olayı ile bu diğer Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması oluşturur. Aynı şekilde, bu diğer Devlet bu şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden de bir dağıtılmayan kazanç vergisi alamaz. Dağıtılan temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazançtan veya gelirden oluşması durumu değiştirmez.

Madde 11

FAİZ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, bu faiz elde edildiği Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faiz elde eden kişi faizin gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafî tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu sınırlamanın uygulama şeklini karşılıklı anlaşma ile belirleyecektir.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın:

a) Türkmenistan'da doğan ve Türkiye Hükümetine veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ödenen faizler Türkmen vergisinden muaf tutulacaktır;

b) Türkiye'de doğan ve Türkmenistan Hükümetine veya Türkmenistan Merkez Bankasına ödenen faizler Türk vergisinden muaf tutulacaktır.

4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın ve borçlunun kazancına katılma hakkını tanımsın tanımasın, her nevi alacaktan doğan gelirleri ve özellikle, hazine borçlanma senetlerinden, tahvillerden veya bonolardan elde edilen gelirler ile sözkonusu senetlere, tahvilere ve borç senetlerine ilişkin prim ve ikramiyeleri ifade eder. Geç ödeme dolayısıyla ödenen cezalar, bu maddenin amaçları yönünden faiz olarak kabul edilmeyecektir.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan faiz lehdarı, faizin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Âkit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyeri veya sabit yer tarafından yüklenildiğinde, sözkonusu faizin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda, ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12

GAYRİMADDÎ HAK BEDELLERİ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddî hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddî hak bedelleri elde edildikleri Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddî hak bedeli elde eden kişi gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddî hak bedelinin gayrisafî tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır. Âkit Devletlerin yetkili makamları bu sınırlamanın uygulama şeklini karşılıklı anlaşma ile belirleyeceklerdir.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddî hak bedelleri" terimi, sinema filmleri, radyo veya televizyon yayınlarda kullanılan filmler ve bantlar dahil olmak üzere edebi, sanatsal veya bilimsel her nevi telif hakkının, her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin kullanımı veya kullanma hakkı ile sınaî, ticarî veya bilimsel teçhizatın veya sınaî, ticarî veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanımı veya kullanma hakkı karşılığında ödenen her türlü bedelleri kapsar.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı sözkonusu bedelin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa ve söz konusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkrâ hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen gayrimaddî hak bedelinin, o Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddî hak bedelini ödeyen kişi bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Âkit Devlette gayrimaddî hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve gayrimaddî hak bedeli bu işyeri veya sabit yer tarafından yüklenildiğinde, sözkonusu gayrimaddî hak bedelinin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddî hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ile gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda, ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Âkit Devlet mukimince, diğer Âkit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticarî varlığına dahil menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) elden çıkarılmasından doğan kazançlar da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, yalnızca bu Âkit Devlette vergilendirilecektir.

4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, yalnızca elden çıkarılmanın mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilecektir. Bununla beraber, diğer Âkit Devlette elde edilen ve bundan önceki cümlede bahsedilen sermaye değer artış kazançları, iktisap ve elden çıkarma arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde diğer Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Âkit Devlet mukiminin, serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelirler, aşağıdaki durumlar hariç, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Aşağıdaki durumlarda ise sözkonusu gelir, aynı zamanda diğer Âkit Devlette de vergilendirilebilir :

a) Eğer bu kişi, faaliyetlerini icra etmek için sürekli kullanabileceği bir sabit yere sahip ise, bu durumda yalnızca bu sabit yere atfedilebilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir, veya

b) Eğer bu kişi, diğer Âkit Devlette ilgili mali yıl içinde başlayan veya sona eren herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam 183 gün veya daha fazla kalırsa; bu durumda, yalnızca bu diğer Devlette yıl içinde icra ettiği faaliyetlerden elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, sanatsal, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanı sıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini de kapsamına alır.

Madde 15

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin bir hizmet akdi dolayısıyla elde ettiği maaş, ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu hizmet diğer Âkit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

a) Gelir elde eden kişi ilgili malî yıl içinde başlayan veya sona eren herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günü aşmayacak şekilde kalırsa, ve

b) Ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve

c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerine bağlı kalmaksızın, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette ifa ettiği bir çalışma karşılığında elde ettiği maaş ve diğer benzeri ödemeler, eğer bu hizmet, bir Âkit Devlet mukimi olan bir teşebbüs tarafından uluslararası trafikte işletilen bir gemi, uçak veya kara nakil vasıtasında ifa edilirse, bu diğer Âkit Devlette vergilendirilmez.

Madde 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Âkit Devlet mukiminin, diğer Âkit Devlet mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

SANATÇI VE SPORCULAR

1. 14 ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukimi olan tiyatro, sinema, radyo veya televizyon artistliği yapan veya müzisyen olarak çalışan bir sanatçının veya bir sporunun diğer Âkit Devlette icra ettiği bu nitelikteki şahsî faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikteki faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir, 7 nci 14 üncü ve 15 inci maddelerin hükümlerine bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Âkit Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir sanatçı veya sporcunun bir Âkit Devlette icra ettiği faaliyetlerden elde ettiği gelir, bu Devlette yapılan ziyaretin, önemli ölçüde, Âkit Devletlerden birinin veya ikisinin, politik alt bölümlerinin veya mahallî idarelerinin kamusal fonlardan desteklenmesi halinde, bu Devlette vergiden istisna edilecektir.

Madde 18

EMEKLİ MAAŞLARI

19 uncu maddenin 1 inci fıkrâ hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve sağlanan diğer benzeri menfaatler, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

Madde 19

KAMU GÖREVLİLERİ

1. Bir Devletin kendisine, bir politik alt bölümüne veya mahallî idaresine bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan sağlanan maaş, ücret ve diğer benzeri menfaatler, emekli maaşları da dahil bu Devlette vergilendirilecektir.

2. Bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü veya mahallî idaresi tarafından yürütülen ticarî faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında sağlanan maaşlara, ücretlere, diğer benzeri ödemelere ve emekli maaşlarına bu Anlaşmanın 15, 16 ve 18 inci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

ÖĞRETMENLER VE ÖĞRENCİLER

1. Bir Âkit Devleti ziyareti sırasında veya hemen önce diğer Âkit Devletin mukimi durumunda olan ve ilk bahsedilen Devlette yalnızca öğrenim veya meslekî eğitim amacıyla bulunan öğrenci veya stajyerlere, geçimlerini, öğrenim veya meslekî eğitimlerini sağlayabilmeleri için ilk bahsedilen Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, ilk bahsedilen Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Aynı şekilde, bir Âkit Devleti ziyareti sırasında veya hemen önce diğer Âkit Devletin mukimi durumunda olan ve ilk bahsedilen Devlette esas itibarıyla öğretim veya bilimsel araştırma amacıyla bulunan bir öğretmen veya öğretim üyesinin iki yılı aşmayan bir süre veya süreler için öğretim veya bilimsel araştırma karşılığında kişisel hizmetleri dolayısıyla bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirler, ilk bahsedilen Devlette vergiden istisna edilecektir.

3. 2 nci fıkrâ hükümleri, gerçek kişi tarafından üstlenilen sözkonusu araştırmanın, özel kişi veya kişilerin menfaatine değil, yalnızca kamu menfaatine yönelik olarak yürütülmesi halinde elde edilen gelire uygulanacaktır.

Madde 21

DİĞER GELİRLER

Bir Âkit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde belirtilmeyen gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

Madde 22

ÇİFTE VERGİLENDİRMEİNİN ÖNLENMESİ

1. Bir Âkit Devlet mukimi, bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak, diğer Âkit Devlette vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde ilk bahsedilen Devlet, 2 nci ve 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, sözkonusu geliri vergiden istisna edecektir.

2. Bir Âkit Devlet mukimi, 10, 11 ve 12 nci madde hükümlerine uygun olarak diğer Âkit Devlette vergilendirilebilen gelir unsurları elde ettiğinde, ilk bahsedilen Devlet bu mukimin gelirine isabet eden vergiden diğer Devlette ödenen vergiye eşit bir miktarın mahsup edilmesine izin verecektir. Bununla beraber sözkonusu mahsup, diğer Devlette elde edilen gelir unsurlarına atfedilebilen mahsuptan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

3. Bir Âkit Devlet mukimi tarafından Anlaşmanın herhangi bir hükmüne uygun olarak o Devlette vergiden istisna edilen bir gelir elde edilmesi halinde, sözkonusu Devlet, bu mukimin geriye kalan geliri ile ilgili vergiyi hesaparken istisna edilen geliri de dikkate alabilecektir.

Madde 23

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Âkit Devletin vatandaşları, diğer Âkit Devlette bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır. Bu hüküm aynı zamanda, 1 inci madde hükümleri ile bağlı kalmaksızın, Âkit Devletlerden birinin veya ikisinin mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine göre daha az lehe bir vergileme ile karşı karşıya kalmayacaktır.

3. 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrasının uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlet mukimine faiz, gayrimaddî hak bedeli ve diğer ödemelerde bulunması halinde, bu teşebbüsün vergiye tabi kârı saptanırken, bu ödemeler aynı koşullarda ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi indirilebilecektir.

4. Bir Âkit Devletin, diğer Âkit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, benzeri teşebbüslerin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

5. Bu hükümler, bir Âkit Devletin kendi mukimlerine şahsî veya ailevî durumları dolayısıyla uyguladığı şahsî indirim, muafiyet ve matrah indirimlerini diğer Âkit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

Madde 24

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir kişi, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşmanın hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Devletin yetkili makamına veya durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, vatandaşı olduğu

Âkit Devletin yetkili makamına arzedebilir. Söz konusu müracaat, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen süre içinde yapılmalıdır.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşamadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Âkit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir. Varılan anlaşma, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen süreler içinde uygulanacaktır.

3. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulamasından kaynaklanan her türlü güçlüğü ve tereddüdü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, Anlaşmada ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya haberleşebilirler. Anlaşmaya varabilmek için sözlü görüş alış-verişi gerekli görüldüğünde, bu görüşme, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının temsilcilerinden oluşan bir komisyon kanalıyla yürütülebilir.

Madde 25

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri veya Anlaşma ile uyumsuzluk göstermediği sürece, Anlaşma kapsamına giren vergiler ile ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bir Âkit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleri veya cebri icra ya da cezasıyla ve bu hususlardaki şikâyet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adlî makamlar ve idarî kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar, sözkonusu bilgileri yalnızca bu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adlî kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette bir Âkit Devleti :

a) Kendisinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatına veya idarî uygulamalarına uymayacak idarî önlemler alma;

b) Kendisinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatı veya normal idarî işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;

c) Herhangi bir ticarî, sınaî, meslekî sırrı veya ticarî işlemleri aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 26

DİPLOMAT HÜVİYETİNDEKİ MEMURLAR VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu Anlaşma hükümleri, diplomat hüviyetindeki memurlar veya konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları veya özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları malî ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

Madde 27

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Her bir Âkit Devlet, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi mevzuatı açısından gerekli olan işlemlerin tamamlandığını diğerine bildirecektir. Anlaşma, bu bildirimlerden sonuncusunun alındığı gün yürürlüğe girecektir.

2. Anlaşmanın hükümleri :

a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya alacaklandırılan miktarlar için;

b) Diğer vergileri yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılları için

uygulanacaktır.

3. Bu maddenin önceki hükümlerine bakılmaksızın, bu Anlaşmanın 5 inci maddesinin 2 nci fıkrasının g) bendi hükümleri, Anlaşmanın imzalandığı tarihte devam eden işlerden elde edilen gelir üzerinden alınan vergiler de dahil, bu Anlaşmanın imza edildiği tarihten sonra elde edilen gelirler üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

Madde 28

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

1. Bu Anlaşma, bir Âkit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Âkit Devletlerden herbiri, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıllık bir sürenin bitiminden sonra başlayan herhangi bir takvim yılının sonundan en az altı ay önce diplomatik yollardan yazılı fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebilir.

2. Bu durumda Anlaşma :

a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra ödenen veya alacaklandırılan miktarlar için; ve

b) Diğer vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra başlayan vergilendirme yılları için

hüküm ifade etmeyecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Anlaşmayı imzaladılar.

Türk, Türkmen ve İngiliz dillerinde, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, 17 Ağustos 1995 tarihinde, Aşkabat'da düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

PROF. DR. TANSU ÇİLLER

BAŞBAKAN

TÜRKMENİSTAN HÜKÜMETİ

ADINA

SAPARMURAT NİYAZOV

CUMHURBAŞKANI

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının imzalanması sırasında, imzalayan taraflar, aşağıdaki hükümlerin Anlaşmanın bir cüzünü oluşturduğu hususunda anlaşmışlardır.

24 üncü madde ile ilgili olarak :

Türkmenistan'ın Hizmet Ticareti Genel Anlaşmasına katılması halinde bu Anlaşmanın XXII nci maddesinin (Danışma) 3 üncü fıkrasının amaçları yönünden; Âkit Devletler, bu fıkra ile bağlı kalınmaksızın, bir tedbirin bu Anlaşma kapsamında yer alıp almadığı konusundaki her türlü ihtilafı, her iki Âkit Devletin de rızası olması koşulu ile, bu fıkrada belirlendiği şekilde, Hizmet Ticareti Konseyine götürebilirler. Bu fıkranın yorumu ile ilgili her türlü tereddüt, 24 üncü maddenin 3 üncü fıkrasına göre çözümlenecek veya bu yönetime göre uzlaşmanın sağlanamaması halinde ihtilaf, her iki Âkit Devletin de kabul ettiği diğer herhangi bir yönetime göre çözümlenecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Protokolü imzaladılar.

Türk, Türkmen ve İngiliz dillerinde, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, 17 Ağustos 1995 tarihinde, Aşkabat'da düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

PROF. DR. TANSU ÇİLLER

BAŞBAKAN

TÜRKMENİSTAN HÜKÜMETİ

ADINA

SAPARMURAT NİYAZOV

CUMHURBAŞKANI

